

ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΟ ΣΕΝΑΡΙΟ ΜΕ ΤΗΝ ΥΠΟΣΤΗΡΙΞΗ ΤΗΣ ΨΗΦΙΑΚΗΣ ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΑΣ

Δημιουργός σεναρίου

Νικόλαος Σακελλαράκης

ΜΕΡΟΣ 1. ΤΑΥΤΟΤΗΤΑ ΣΕΝΑΡΙΟΥ

1.1 Τίτλος σεναρίου

Δημιουργική εφαρμογή των «Θετικό-αρνητικό», «συμμετρία-ασυμμετρία», «χρυσή τομή-κανόνας των τρίτων»

1.2 Εμπλεκόμενες γνωστικές περιοχές (τάξη εφαρμογής, γνωστικό αντικείμενο, επιστημονικό περιεχόμενο)

Β' Τάξη ΕΠΑ.Λ, Αρχές Σύνθεσης, Θετικό-αρνητικό (φόρμα-αντιφόρμα), συμμετρία-ασυμμετρία, κανόνας των τρίτων-χρυσή τομή.

1.3 Προαπαιτούμενες γνώσεις

Από τους μαθητές της β' τάξης των εφαρμοσμένων τεχνών απαιτείται μία βασική γνώση ασφαλούς αναζήτησης στο διαδίκτυο καθώς και εξοικείωση με τα ομαδοσυνεργατικά έγγραφα (googledocs/slides) τα οποία απαιτούν λογαριασμό στο google mail. Οι μαθητές από προηγούμενα μαθήματα γνωρίζουν να δημιουργούν σελίδες και να σχεδιάζουν με τα βασικά γεωμετρικά σχήματα στο inkscape (πρόγραμμα επεξεργασίας μακέτας ανοικτού κώδικα).

1.4 Συσχέτιση και συμβατότητα με το Πρόγραμμα Σπουδών και το Αναλυτικό Πρόγραμμα

Αντιστοίχιση με το Πρόγραμμα Σπουδών του για το μάθημα «Αρχές Σύνθεσης» ([ΦΕΚ 465/24-2-12016](#)):

Περιεχόμενο: Αρχές Σύνθεσης (6^η ενότητα)

Στόχοι: Να είναι σε θέση οι μαθητές να κατανοήσουν, να αφομοιώσουν και να εφαρμόσουν τις έννοιες των αρχών σύνθεσης. Να είναι ικανοί να σχεδιάσουν δικές τους απλές συνθέσεις στη βάση των αρχών αυτών.

Διδακτικές ενέργειες δραστηριότητες: Ο διδάσκων εισαγωγικά αναφέρεται εν συντομία στην αναγκαιότητα της κατανόησης των αρχών σύνθεσης. Ακολούθως διαμοιράζει τα ηλεκτρονικά φύλλα εργασίας και παρεμβαίνει συμβουλευτικά όποτε του ζητηθεί. Την τελευταία ώρα, στην οποία γίνεται η κριτική των έργων των μαθητών, ο διδάσκων συντονίζει την διαδικασία του κριτικού αναστοχασμού και ανατροφοδότησης.

1.5 Πιθανές δυσκολίες, παρανοήσεις

Δεν έχουν παρατηρηθεί πιθανές δυσκολίες ή παρανοήσεις στην διδασκαλία της παρούσας ενότητας.

1.6 Σκοπός του σεναρίου

Το σενάριο αποσκοπεί στη διδασκαλία και τη μάθηση των βασικών εννοιών των αρχών σύνθεσης πέρα από το υφιστάμενο πρόγραμμα σπουδών των μαθημάτων και των σχολικών εγχειριδίων. Γίνεται μία προσπάθεια να προσεγγιστούν διαθεματικά και διεπιστημονικά έννοιες όπως: της φόρμας και της αντιφόρμας, της συμμετρίας και της ασυμμετρίας, του κανόνα των τρίτων και της χρυσής τομής όπως μπορούν να εμφανιστούν σε διάφορα γνωστικά αντικείμενα όπως των αρχών σύνθεσης, της γραφιστικής, της φωτογραφίας και του ελεύθερου σχεδίου.

Το συγκεκριμένο εκπαιδευτικό σενάριο είναι εστιασμένο στα ανωτέρω αντικείμενα, με προκαθορισμένη και συγκεκριμένη στοχοθεσία, χρησιμοποιώντας διδακτικές αρχές και προσαρμοσμένες σχολικές πρακτικές. Η δομή και η ροή των δραστηριοτήτων, η σχέση του εκπαιδευτικού με τους μαθητές, καθώς και το επίπεδο της αλληλεπίδρασής τους με τα χρησιμοποιούμενα ηλεκτρονικά μέσα, περιγράφονται στις επόμενες ενότητες. Οι δραστηριότητες αποτελούν αυτοτελή τμήματα του σεναρίου, εντάσσονται μέσα σε αυτό και μπορούν να προσαρμοστούν στο επίπεδο των μαθητών ως πιο απλοποιημένες ή πιο σύνθετες δραστηριότητες.

Αυτό που προέχει στο συγκεκριμένο σενάριο είναι η συνειδητοποίηση από την μεριά των μαθητών ότι τα επιμέρους μαθήματα συνδέονται μεταξύ τους και δεν αποτελούν αυτοτελή αντικείμενα. Το σενάριο υπερβαίνει τα όρια που θέτουν τα επιμέρους μαθήματα με τα αναλυτικά τους προγράμματα προσεγγίζοντας την γνώση διαθεματικά και με οριζόντιο τρόπο διασύνδεσης. Στο τέλος οι μαθητές δημιουργούν δικά τους ομαδοσυνεργατικά έργα.

1.7 Μαθησιακοί γνωστικοί στόχοι

Σε επίπεδο γνωστικού γραμματισμού

- να γνωρίσουν την ορολογία και το λεξιλόγιο που σχετίζεται με τις αρχές σύνθεσης,
- να κατανοήσουν την έννοια του θετικού και του αρνητικού,
- να καταγράψουν παραδείγματα φόρμας και αντιφόρμας, συμμετρίας και ασυμμετρίας,
- να συνειδητοποιήσουν τη χρήση των τρίτων και της χρυσής τομής στις εικαστικές και στις εφαρμοσμένες τέχνες,
- να επικοινωνήσουν την εικαστική γλώσσα καλλιεργώντας δεξιότητες χρήσιμες για την επικοινωνία τους σε επαγγελματικό επίπεδο.

Σε επίπεδο ψηφιακού γραμματισμού

- να κάνουν κάνουν με ασφάλεια αναζητήσεις όρων και εννοιών χρησιμοποιώντας μηχανές αναζήτησης (πχ google),
- να χρησιμοποιούν ομαδοσυνεργατικά ψηφιακά έγγραφα και εργαλεία,
- να δημιουργούν με ψηφιακά εργαλεία παρουσιάσεις,

- να μαθαίνουν με δημιουργικό τρόπο έννοιες,
- να συνεργάζονται μέσω ομάδων εργασίας δημιουργικά, ενεργά και ισότιμα μεταξύ τους.

Σε επίπεδο κριτικού γραμματισμού

- να ανακαλύπτουν με μεθοδικό τρόπο έννοιες,
- να εμπνευστούν και να χρησιμοποιήσουν δημιουργικά τις αποκτηθείσες γνώσεις,
- να συνειδητοποιήσουν την σημαντικότητα των «αρχών σύνθεσης» στα εικαστικά γενικότερα και πως αυτές σχετίζονται με την οπτική επικοινωνία και τα παραγόμενα έργα στις εφαρμοσμένες τέχνες ειδικότερα.

1.8 Άλλοι στόχοι

Επιπλέον στόχος του εκπαιδευτικού σεναρίου, είναι ο μαθητής/τρια να καταστεί ικανός/η να χειριστεί δημιουργικά τα δεδομένα σχεδιαστικά πλαστικά στοιχεία, στη βάση των αρχών σύνθεσης που έχει κατανοήσει, καθώς και να αξιοποιεί επίσης δημιουργικά μία πρωτότυπη ομαδοσυνεργατική σύνθεση- πρόταση. Επίσης να έχει την ευχέρεια να επεξηγεί, να παρουσιάζει και να αξιολογεί μία δημιουργική πρόταση.

1.10 Οργάνωση διδασκαλίας, ρόλος εκπαιδευτικού, υλικοτεχνική υποδομή, διδακτικά μέσα και υλικό

Για τις δραστηριότητες του σεναρίου οι μαθητές χωρίζονται σε ομάδες των τεσσάρων.

Ο ρόλος του εκπαιδευτικού είναι καθοδηγητικός και υποστηρικτικός.

Η χρονική διάρκεια υλοποίησης του σεναρίου ορίζεται σε πέντε (5) διδακτικές ώρες. Η διάρκεια του σεναρίου συμφωνεί με την προτεινόμενη διάρκεια μελέτης του αντίστοιχου θέματος από το αναλυτικό πρόγραμμα καθώς καθώς και με το ωρολόγιο πρόγραμμα του τομέα των εφαρμοσμένων τεχνών.

Οι πρώτες τέσσερις (4) διδακτικές ώρες αντιστοιχούν με μία δραστηριότητα η οποία συνοδεύεται με ένα φύλλο εργασίας.

Τα απαιτούμενα διδακτικά μέσα και διδακτικό υλικό για το εκπαιδευτικό σενάριο είναι:

- Φυλλομετρητής/Browser (Chrome/Firefox/κλπ),
- Ομαδοσυνεργατικά έγγραφα (Googleslides),
- Paddlet (on-line εφαρμογή)
- inkscape

ΜΕΡΟΣ 2. ΑΝΑΠΤΥΞΗ ΣΕΝΑΡΙΟΥ

2.1 Περιγραφή διδακτικών και μαθησιακών δραστηριοτήτων – φύλλα εργασίας

1^η Διδακτική ώρα

Τα πρώτα 30 λεπτά, οι μαθητές σε ομάδες θα χρησιμοποιήσουν μηχανές αναζήτησης για να βρουν υλικό για το «θετικό» και το «αρνητικό». Κάθε ομάδα θα ψάξει και θα βρει ψηφιακό υλικό-φωτογραφίες-εικόνες για διαφορετικά αντικείμενα.

- α' ομάδα για το «θετικό και το αρνητικό» στις ζωγραφική
- β' ομάδα για το «θετικό και το αρνητικό» στην φωτογραφία
- γ' ομάδα για το «θετικό και το αρνητικό» στην γλυπτική
- δ' ομάδα για το «θετικό και το αρνητικό» στην γραφιστική (σήματα-λογότυπα & τυπογραφία)

Λέξεις κλειδιά: positive negative space, negative spacing, form and counterform

Σε ένα ομαδοσυνεργατικό έγγραφο στην εφαρμογή paddlet, οι ομάδες θα επισυνάπτουν τις φωτογραφίες και το ψηφιακό υλικό που έχουν συλλέξει κάνοντας μία σύντομη παρουσίαση και συζήτηση στην ολομέλεια της τάξης στο τέλος της ώρας.

2^η Διδακτική ώρα

Συμμετρία και ασυμμετρία:

Οι μισές ομάδες θα βρουν ψηφιακό υλικό για την συμμετρία σε χρονικό διάστημα 30':

- α' ομάδα για την «συμμετρία» στην αρχιτεκτονική
- β' ομάδα για την «συμμετρία» στην ζωγραφική
- γ' ομάδα για την «ασυμμετρία» στην αρχιτεκτονική
- δ' ομάδα για την «ασυμμετρία» στην ζωγραφική

Οι ομάδες αφού αναζητήσουν και επιλέξουν τις εικόνες-φωτογραφίες που έχουν ως συνθετική βάση την συμμετρία ή την ασυμμετρία, θα καταγράψουν σε ομαδοσυνεργατικό έγγραφο της εφαρμογής padlet δέκα (10) τουλάχιστον παραδείγματα για κάθε τέχνη.

3^η Διδακτική ώρα

Χρυσή τομή και κανόνας των τρίτων:

Οι μαθητές την τρίτη ώρα θα ασχοληθούν με τους κανόνες σύνθεσης. Ύστερα από μία σύντομη περιγραφή των κανόνων στην αρχή του φύλλου εργασίας, χωρίζονται σε ομάδες, αναζητούν ψηφιακό υλικό και στο τέλος πραγματοποιούν μία σύντομη παρουσίαση στην δικτυακή εφαρμογή google.slides, την οποία και παρουσιάζουν στην ολομέλεια.

4^η & 5^η Διδακτική ώρα

Την τέταρτη και πέμπτη διδακτική ώρα οι μαθητές σε ομάδες δημιουργούν, παρουσιάζουν, αξιολογούν και αυτοανατροφοδοτούνται με χρήση προγραμμάτων της ΤΠΕ.

Σε διάστημα 60 λεπτών (45+15), οι μαθητές, κάνοντας αποκλειστική χρήση των βασικών γεωμετρικών σχημάτων (κύβο, τρίγωνο, κύκλο) στο inkscape, δημιουργούν συνθέσεις και εφαρμόζουν ότι διδάχθηκαν τις προηγούμενες τρείς (3) ώρες:

- η α' ομάδα με θέμα το «θετικό και το αρνητικό (φόρμα-αντιφόρμα)»,
- η β' ομάδα με θέμα την «συμμετρία και την ασυμμετρία»,
- η γ' ομάδα με θέμα την «χρυσή τομή»,
- η δ' ομάδα με θέμα τον «κανόνα των τρίτων»

Την τελευταία μισή ώρα, οι μαθητές παρουσιάζουν και αξιολογούν τις δημιουργίες τους (7-8 λεπτά η κάθε ομάδα). Σε αυτό το τελευταίο στάδιο, οι μαθητές έχουν την ευκαιρία να δουν πολλαπλές εκδοχές μίας βασικής ιδέας, να συζητήσουν και να βρουν ομοιότητες και διαφορές.

ΦΥΛΛΑ ΕΡΓΑΣΙΑΣ**1^ο ΦΥΛΛΟ ΕΡΓΑΣΙΑΣ**

Θετικό αρνητικό: Κάθε φόρμα θεωρείται «θετικό» στοιχείο, σε αντίθεση με τον περιβάλλοντα χώρο που θεωρείται «αρνητικό». Ο χώρος είναι το φόντο, δηλαδή η επιφάνεια στην οποία δημιουργείται κάθε φόρμα. Η σχέση φόρμας και χώρου είναι συμπληρωματική και αμοιβαία. Κάθε αλλαγή ή τροποποίηση επηρεάζει στον ίδιο βαθμό και τα δύο. Η αντιπαράθεση ανάμεσα σε φόρμα και χώρο καθορίζει το συνολικό αποτέλεσμα, καθώς και το είδος της οπτική δραστηριότητας, κίνησης και αίσθησης που αντιλαμβάνεται ο θεατής.

Κάθε ομάδα να ψάξει στο διαδίκτυο (google.com) και να βρει ψηφιακό υλικό-φωτογραφίες-εικόνες τα αντικείμενα:

- η α' ομάδα για το «θετικό και το αρνητικό» στις ζωγραφική
- η β' ομάδα για το «θετικό και το αρνητικό» στην φωτογραφία
- η γ' ομάδα για το «θετικό και το αρνητικό» στην γλυπτική
- η δ' ομάδα για το «θετικό και το αρνητικό» στην γραφιστική (σήματα-λογότυπα & τυπογραφιά)

Λέξεις κλειδιά: positive negative space, negative spacing, form and counterform

Στο ομαδασυνεργατικό έγγραφο που έχει δημιουργηθεί στην εφαρμογή raddlet που θα βρείτε [εδώ](#), οι ομάδες να επισυνάψουν τις φωτογραφίες και το ψηφιακό υλικό που έχουν συλλέξει. Αφού ολοκληρώσετε την δραστηριότητα, κάθε ομάδα θα παρουσιάσει σύντομα το υλικό που έχει αναρτήσει στην εφαρμογή και θα πραγματοποιηθεί συζήτηση στην ολομέλεια της τάξης για το «θετικό και το αρνητικό» στις τέχνες.

2^ο ΦΥΛΛΟ ΕΡΓΑΣΙΑΣ

Στη συμμετρία το μισό μέρος του έργου είναι ακριβώς ή σχεδόν όμοιο με το άλλο μισό. Η συμμετρική σύνθεση είναι εύκολα κατανοητή και δημιουργεί ισχυρή αρμονία. Δημιουργεί σταθερότητα και στατικότητα και ενώ είναι σημαντική στην αρχιτεκτονική δεν είναι πάντα ελκυστική στη γλυπτική και τη ζωγραφική, επειδή όταν το μισό ενός έργου αντανακλά ακριβώς το άλλο μισό, το κάνει συχνά μονότονο και στατικό.

Στην ασύμμετρη ισορροπία η λεπτή εξισορρόπηση των διαφορετικών στοιχείων κάνει το έργο να φαίνεται ενδιαφέρον και δυναμικό. Η ασυμμετρία δημιουργεί έργα που μεταδίδουν την αίσθηση της κίνησης και της δυναμικής.

Κάθε ομάδα να ψάξει στο διαδίκτυο (google.com) και να βρει ψηφιακό υλικό-φωτογραφίες-εικόνες τα αντικείμενα:

- α' ομάδα για την «συμμετρία» στην αρχιτεκτονική
- β' ομάδα για την «συμμετρία» στην ζωγραφική
- γ' ομάδα για την «ασυμμετρία» στην αρχιτεκτονική
- δ' ομάδα για την «ασυμμετρία» στην ζωγραφική

Λέξεις κλειδιά: symmetry in art, symmetry and asymmetry, symmetrical asymmetrical in art

Στο ομαδασυνεργατικό έγγραφο που έχει δημιουργηθεί στην εφαρμογή paddlet που θα βρείτε [εδώ](#), οι ομάδες να επισυνάψουν φωτογραφίες και το ψηφιακό υλικό. Κάθε ομάδα να επισυνάψει από (10) παραδείγματα για κάθε τέχνη. Αφού ολοκληρώσετε την δραστηριότητα, κάθε ομάδα θα παρουσιάσει σύντομα το υλικό που έχει αναρτήσει στην εφαρμογή. Ακολούθως θα πραγματοποιηθεί συζήτηση στην ολομέλεια της τάξης για την «συμμετρία» και την «ασυμμετρία» στις τέχνες.

3^ο ΦΥΛΛΟ ΕΡΓΑΣΙΑΣ

Χρυσή τομή ορίζεται ως το πηλίκο των θετικών αριθμών όταν ισχύει που ισούται περίπου με 1,618.

Θεωρείται ότι δίνει αρμονικές αναλογίες και για το λόγο αυτό έχει χρησιμοποιηθεί στην αρχιτεκτονική και τη ζωγραφική, τόσο κατά την αρχαία Ελλάδα όσο και κατά την Αναγέννηση. Την χρυσή τομή εισήγαγε και υπολόγισε ο Πυθαγόρας, (585 - 500 π.Χ.) που γεννήθηκε στη Σάμο, και ίδρυσε σημαντικότερη φιλοσοφική σχολή στον Κρότωνα της Μεγάλης Ελλάδας (Κάτω Ιταλία). Η χρυσή τομή συμβολίζεται με το γράμμα προς τιμήν του Φειδία, ίσως τον γνωστότερο γλύπτη της ελληνικής αρχαιότητας, και τον σημαντικότερο της κλασικής περιόδου.

Κάθε ομάδα να ψάξει στο διαδίκτυο (google.com) και να βρει ψηφιακό υλικό-φωτογραφίες-εικόνες τα αντικείμενα:

- Ομάδα α: Βρείτε τουλάχιστον δέκα (10) παραδείγματα εφαρμογής της χρυσής τομής στην αρχιτεκτονική.
- Ομάδα β: Βρείτε τουλάχιστον δέκα (10) παραδείγματα εφαρμογής της χρυσής τομής στην ζωγραφική.
- Ομάδα γ: Βρείτε τουλάχιστον δέκα (10) παραδείγματα εφαρμογής του κανόνα των τρίτων στην φωτογραφία.
- Ομάδα δ: Βρείτε τουλάχιστον δέκα (10) παραδείγματα εφαρμογής του κανόνα των τρίτων στην ζωγραφική.

Λέξεις κλειδιά: golden ratio, golden ration in design, golden ration in art, golden ration examples

Κάθε ομάδα να δημιουργήσει από μία παρουσίαση 5-8 οθονών, με την εφαρμογή google.slides

Αφού ολοκληρώσετε την δραστηριότητα, κάθε ομάδα θα παρουσιάσει την εργασία της στην ολομέλεια της τάξης και θα πραγματοποιηθεί συζήτηση για την χρησιμότητα της χρυσής τομής.

4^ο ΦΥΛΛΟ ΕΡΓΑΣΙΑΣ

Ανοίξτε το ανοικτού κώδικα πρόγραμμα inkscape το οποίο είναι εγκατεστημένο στο υπολογιστή σας. Σε διάστημα 60 λεπτών και κάνοντας αποκλειστική χρήση των βασικών γεωμετρικών σχημάτων (κύβο, τρίγωνο, κύκλο) δημιουργήστε συνθέσεις και εφαρμόστε ότι διδαχθήκατε τις προηγούμενες τρεις (3) ώρες:

- η α' ομάδα με θέμα το «θετικό και το αρνητικό (φόρμα-αντιφόρμα)»,
- η β' ομάδα με θέμα την «συμμετρία και την ασυμμετρία»,
- η γ' ομάδα με θέμα την «χρυσή τομή»,
- η δ' ομάδα με θέμα τον «κανόνα των τρίτων»

Οδηγίες:

1. Χρωματικός περιορισμός: άσπρο, μαύρο και δύο τόνοι του γκρι στα σχήματα της σύνθεσής σας.
2. Δεν υπάρχει περιορισμός στο αριθμό των σχημάτων που θα έχει η σύνθεσή σας, αλλά θα πρέπει να έχετε τουλάχιστον δύο σχήματα από κάθε κατηγορία (πχ τουλάχιστον δύο κύκλους/κύβους/τρίγωνα).
3. Η διάσταση της σύνθεσής σας να είναι 20x20εκ.
4. Η σελίδα στο inkscape να είναι στις διαστάσεις της σύνθεσης (δηλαδή 20x20εκ.).
5. Στην επιφάνεια εργασίας να δημιουργήσετε φάκελο με την ονομασία "Άσκηση Αρχές Σύνθεσης".
6. Το αρχείο που θα δημιουργήσετε στο inkscape, να το αποθηκεύσετε στο φάκελο αυτόν με ονομασία πχ «Φόρμα-Αντιφόρμα_1».
7. Εάν έχετε χρόνο, μπορείτε να δημιουργήσετε περισσότερες προτάσεις-έργα, δίνοντας ονομασίες όπως: «Φόρμα-Αντιφόρμα_2, «Φόρμα-Αντιφόρμα_3, κλπ».

2.2 Συνοπτικό περίγραμμα διδακτικής διαδικασίας

α/α	Τίτλος δραστηριότητας	Φύλλο / α εργασίας ανά δραστηριότητα	Χρόνος (λεπτά)	Διδακτική τεχνική	Διδακτικό – εποπτικό υλικό
1	Φόρμα-Αντιφόρμα	Παρέχεται	45'	Ομαδοσυνεργατική	Paddlet
2	Συμμετρία-Ασυμμετρία	Παρέχεται	45'	Ομαδοσυνεργατική	Paddlet
3	Χρυσή Τομή – Κανόνας τρίτων	Παρέχεται	45'	Ομαδοσυνεργατική	Google slides
4	Δημιουργία συνθέσεων στο inkscape	Παρέχεται	60'	Ομαδοσυνεργατική	Inkscape
5	Παρουσίαση εργασιών – Αξιολόγηση		30'	Κριτικός αναστοχασμός	Inkscape, Projector

ΜΕΡΟΣ 3. ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ ΣΕΝΑΡΙΟΥ

3.1 Αξιολόγηση μαθητών

Στο τέλος της πέμπτης ώρας οι μαθητές παρουσιάζουν τις εργασίες τους όπου και πραγματοποιείται ανατροφοδοτική συζήτηση και κριτική. Οι μαθητές αυτοαξιολογούνται, αποκτούν εμπειρία σε θέματα κριτικής και εποικοδομητικής αξιολόγησης έργων. Κατά το στάδιο της αξιολόγησης, οι μαθητές έρχονται σε θέση να αξιολογούν τα έργα τους, κάνοντας οι ίδιοι κριτική πάνω στις συνθέσεις τους και αναδεικνύουν τα κύρια και δευτερεύοντα στοιχεία.

3.2 Αξιολόγηση σεναρίου

Το διδακτικό σενάριο προκάλεσε το ενδιαφέρον των μαθητών, να τους έδωσε την ευκαιρία να προσεγγίσουν το μάθημα των αρχών σύνθεσης μέσα από ένα πρίσμα, διαφοροποιημένο από την παραδοσιακή-δασκαλοκεντρική διδασκαλία. Προώθησε την συνεργατική μάθηση, όπως είχε αρχικά σχεδιαστεί και ο εκπαιδευτικό βοήθησε ξεχωριστά του μαθητές όποτε αυτό χρειάστηκε.

Οι μαθητές διερεύνησαν και ανακάλυψαν την νέα γνώση μέσα από τις δραστηριότητές που αναφέρονται ανωτέρω στα φύλλα εργασίας. Τα παραγόμενα προϊόντα-έργα των μαθητών, τα οποία αποτελούν μία από

τις μεθόδους αξιολόγησης του παρόντος σεναρίου, θα μπορούσαν να είναι καλύτερα ποιοτικά εάν οι μαθητές δεν βρίσκονταν στο τέλος τις σχολικής χρονιάς (Μάιος). Στα θετικά και δυνατά σημεία του συγκεκριμένου σεναρίου καταλογίζεται ότι οι μαθητές:

- προσαρμόστηκαν γρήγορα στις ομάδες,
- αξιοποίησαν τις ΤΠΕ,
- εμπλέκηκαν ενεργά στις δραστηριότητες των φύλλων εργασίας,
- τα ψηφιακά αντικείμενα ήταν κατάλληλα για το γνωστικό επίπεδο των μαθητών,
- οι δραστηριότητες έδιναν τον απαραίτητο χρόνο στις ομάδες να μάθουν μέσα από αυτές,
- τα ψηφιακά αντικείμενα είναι σε αντιστοιχία με τους στόχους του σεναρίου και
- πληροφορήθηκαν και έμαθαν μέσα από τα λάθη τους κατά τη διαδικασία της κριτικής και της αξιολόγησης των έργων τους στο τέλος.

ΜΕΡΟΣ 4. ΕΠΕΚΤΑΣΙΜΟΤΗΤΑ ΣΕΝΑΡΙΟΥ

Το εκπαιδευτικό σενάριο μπορεί να αξιοποιηθεί διαθεματικά με τα μαθήματα: «Εφαρμοσμένες Τέχνες με Η/Υ» και «Φωτογραφία & Ηλεκτρονική Επεξεργασία Εικόνας». Για παράδειγμα θα μπορούσε ο μαθητής αν εφαρμόσει τις αρχές σύνθεσης του σεναρίου πάνω σε ένα έντυπο (πχ μία αφίσα, ένα τρίπτυχο). Εναλλακτικά στο μάθημα της Φωτογραφίας, οι μαθητές μπορούν να εφαρμόσουν τον κανόνα των τρίτων ή της χρυσής τομής σε φωτογράμματα. Το φωτόγραμμα μπορεί να γίνει σε σκοτεινό θάλαμο. Σε περίπτωση που δεν υπάρχει η υλικοτεχνική υποδομή σκοτεινού θαλάμου υπάρχει η δυνατότητα δημιουργίας φωτογράμματος σε προγράμματα επεξεργασίας εικόνας.

ΜΕΡΟΣ 5. ΠΗΓΕΣ ΣΕΝΑΡΙΟΥ

[Αναλυτικό πρόγραμμα σπουδών μαθήματος «Αρχές Σύνθεσης»](#)

[Ωρολόγιο πρόγραμμα ειδικότητας](#)

[Βιβλίο μαθητή](#)

Βιβλιογραφία

Eisner, E.,W. (1996) Evaluating the Teaching of Art. In D. Boughton, E. W. Eisner, J. Lighvoet (Eds), Evaluating and Assessing the Visual Arts in Education, International Perspectives. Amsterdam Avenue, New York, NY: Teachers College, Columbia University

Β' ΜΕΡΟΣ. ΑΝΑΣΤΟΧΑΣΜΟΣ

1. Υλοποιήθηκε το σενάριο σύμφωνα με το σχεδιασμό και τους στόχους του;

Το σενάριο υλοποιήθηκε με επιτυχία καθώς με τους στόχους να έχουν επιτευχθεί στο σύνολό τους. Το βασικό πρόβλημα ήταν ότι το σενάριο πραγματοποιήθηκε στο τέλος του σχολικού έτους, ένα διάστημα όπου το ενδιαφέρον των μαθητών των ΕΠΑΛ είναι περιορισμένο.

Οι μαθητές δραστηριοποιήθηκαν στο σύνολό τους, ενώ ο ρόλος του εκπαιδευτικού ήταν συμβουλευτικός και διευκολυντικός. Οι μέθοδοι που χρησιμοποιήθηκε ήταν η ομαδοσυνεργατική και ο κριτικός αναστοχασμός.

Πρέπει ακόμη να επισημανθεί, ότι η διδακτική αυτή πρόταση εφαρμόστηκε σε τμήμα επαγγελματικού λυκείου, το οποίο αποτελείται από δέκα (10) μαθητές. Η υλοποίηση του σεναρίου πραγματοποιήθηκε ομαλά πέρα από τις δυσκολίες που παρουσιάστηκαν και αναφέρονται στην συνέχεια.

2. Προκάλεσε το ενδιαφέρον των μαθητών

Το διδακτικό αυτό σενάριο προκάλεσε το ενδιαφέρον των μαθητών, για τους ακόλουθους λόγους:

- έδωσε την ευκαιρία στους μαθητές να προσεγγίσουν το μάθημα των αρχών σύνθεση μέσα από ένα νέο πλαίσιο, διαφοροποιημένο από την παραδοσιακή-δασκαλοκεντρική διδασκαλία.
- οι μαθητές σε αρκετό βαθμό μπόρεσαν να δημιουργήσουν.
- η εργασία σε ομάδες προκάλεσε το ενδιαφέρον τους.
- οι μαθητές προσαρμόστηκαν γρήγορα στην αξιοποίηση των ΤΠΕ,
- οι οδηγίες βήμα-βήμα για τις δραστηριότητες στα φύλλα εργασίας βοήθησαν τους μαθητές στην επίτευξη των στόχων του μαθήματος.

3. Συμμετείχαν οι μαθητές ενεργητικά στη διδακτική διαδικασία;

- Οι περισσότεροι μαθητές συμμετείχαν ενεργά στο μάθημα.
- Οι ομαδικές εργασίες προκάλεσαν το ενδιαφέρον και ενθουσίασαν μερικούς μαθητές.
- Η εμπλοκή των μαθητών στις ομαδικές δραστηριότητες κρίνεται ικανοποιητική.
- Οι μαθητές παρουσίασαν το έργο τους στην ολομέλεια της τάξης.
- Το σενάριο συνολικά μπορεί να χαρακτηριστεί ως επιτυχημένο.
- Υπήρξε δημιουργική και ενεργός συμμετοχή των μαθητών.
- Αρκετοί μαθητές δήλωσαν ικανοποιημένοι από την πρώτο τους ομαδο-συνεργατικό μάθημα

4. Ποιες δυσκολίες παρουσιάστηκαν;

Οι μαθητές δεν ήταν εξοικειωμένοι με την ομαδοσυνεργατική μέθοδο διδασκαλίας. Το σενάριο υλοποιήθηκε στο Εργαστήρι Πληροφορικής. Υπήρξε πρόσβαση στο διαδίκτυο, χωρίς απρόοπτα και διακοπές στην σύνδεση.

Οι ομάδες ολοκλήρωσαν τις δραστηριότητες που τους είχαν ανατεθεί και παρουσίασαν τα έργα τους, , στην ολομέλεια της τάξης.

Πρέπει να υπογραμμιστεί ότι το μάθημα πραγματοποιήθηκε τις πρώτες ώρες. Τρεις (3) μαθητές απουσίαζαν, ενώ δύο (2) μαθητές ήρθαν αργοπορημένοι την 2^η και 3^η ώρα. Αυτό είχε ως αποτέλεσμα να σχηματιστούν δύο ομάδες των τεσσάρων (4) και (3) αρχικά. Οι αργοπορημένοι μαθητές εντάχθηκαν στις ήδη σχηματισμένες ομάδες.

5. Αν σχεδιάζατε πάλι το σενάριο θα το αλλάζατε όλο ή επί μέρους στοιχεία του και ποια; Αιτιολογείστε και γράψτε τα αναλυτικά.

Το συγκεκριμένο σενάριο δοκιμάστηκε σε ένα ολιγομελές τμήμα και δεν κρίνεται ότι χρειάζεται αλλαγή σε επιμέρους στοιχεία. Οι χρόνοι είναι ρεαλιστικοί και οι μαθητές μπορούν να ανταποκριθούν χωρίς δυσκολία στις προαναφερόμενες δραστηριότητες. Για πιο ασφαλή αποτελέσματα, καλό θα ήταν να δοκιμαστεί και σε ένα τμήμα με διπλάσιους μαθητές, όπου θα υπάρχουν τουλάχιστον 4-5 ομάδες των πέντε (5).

6. Σε τι σας ωφέλησε ως εκπαιδευτικό ο σχεδιασμός, η υλοποίηση και ο αναστοχασμός στο σενάριο;

Ο σχεδιασμός βοήθησε στην διαφοροποίηση της διδασκαλίας και την μετατόπισή της σε δημιουργικά μονοπάτια καθώς και στην αναζήτηση δημιουργικών σεναρίων διδασκαλίας με καινοτόμους μεθόδους προσέγγισης της γνώσης. Επιπρόσθετα, διαπιστώθηκε κατά την φάση της υλοποίησης ότι βελτιώνεται το κλίμα ανάμεσα στους μαθητές, μέσω των ομαδικών δραστηριοτήτων και αφομοιώνουν την γνώση πιο εύκολα. Η δημιουργική αξιοποίηση των ΤΠΕ μέσω ομαδικών και συνεργατικών δραστηριοτήτων, προκαλεί την συμμετοχή των μαθητών με θετικά διαπιστωμένα αποτελέσματα μέσω αξιολόγησης.

Ο αναστοχασμός αποτελεί μία διαδικασία που βοηθά τον εκπαιδευτικό να δει κριτικά τον ρόλο του μέσα στην τάξη. Τον τοποθετεί σε μία διαδικασία προβληματισμού η οποία τον ωθεί σε μια συνεχιζόμενη μεθοδολογία αναθεώρησης και βελτίωσης της διδακτικής του πρακτικής. Το συγκεκριμένο σενάριο εστίασε σε έννοιες και σε συγκεκριμένες γνωστικές περιοχές, συστήνοντας μια ευρεία ανάγνωση του Αναλυτικού Προγράμματος των αρχών σύνθεσης. Δημιουργήθηκε ως δείγμα έκφρασης της ανάγκης για μια διαφορετική ολιστική προσέγγιση βασικών εννοιών που αποτελούν θεμέλιο λίθο των τεχνών. Οι μαθητές μέσω της ανακάλυψης, αποκαλύπτουν πτυχές που άπτονται σε αυτές των εφαρμοσμένων τεχνών και μέσω της πρακτικής και της δημιουργίας αντιλαμβάνονται την στενή σχέση μεταξύ τέχνης και τεχνολογίας.